

Van Abbemuseum tijdens
Dutch Design Week

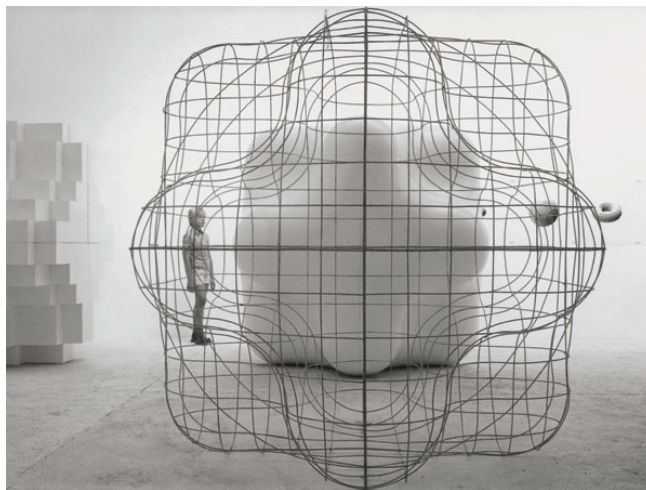
Jan Slothouber 17/10/08 – 04/01/09

In het kader van de Dutch Design Week wijdt het van Abbemuseum van 17 oktober 2008 tot en met 4 januari 2009 een retrospectieve tentoonstelling aan het veelzijdige oeuvre van Jan Slothouber (1918–2007), de vorig jaar overleden architect en oud-hoogleraar aan de Technische Universiteit Eindhoven (TU/e). Vanaf 1950 tot 1970 ontwikkelde Slothouber, in samenwerking met William Graatsma, voor de Staatsmijnen, later DSM, een 'kubies' vormgevingssysteem. Na het overlijden van Slothouber verwierf het Van Abbemuseum belangrijke delen van zijn werk, archief en bibliotheek, reden temeer om deze bijna vergeten pionier van de naoorlogse Nederlandse vormgeving in de actualiteit te plaatsen.

Vanaf het midden van de jaren vijftig werkten Slothouber en Graatsma bij de Staatsmijnen (DSM). Daar ontwierpen zij verpakkingen, advertenties en tentoonstellingen en bepaalden zo het 'corporate image' van DSM. Daarnaast experimenteerden ze met kubische constructies en ontwikkelden deze verder voor toepassingen in de tentoonstellingsbouw, onder meer voor de Wereldtentoonstelling van 1958 in Brussel. Dat zij in 1965 door de beeldende kunst werden omarmd, kwam door de belangstelling die destijds ontstond voor seriële en conceptuele kunst en voor de Minimal Art. Hun vernieuwende manier van tentoonstellingsontwerp leverde hen een tentoonstelling in het Stedelijk Museum in Amsterdam op. Onder de titel *Vier kanten: maat vorm, kleur, letter* werden vormgeving, maatgeving en kleur- en letterexperimenten rond de kubus getoond. Hierna richtten Slothouber en Graatsma het Centrum voor Cubische Constructies (CCC) op. In 1966 kreeg het CCC met Peter Struycken en Johannes Itten de Sikkensprijs uitgereikt voor hun vernieuwende rol in kunst en vormgeving. In 1970 vertegenwoordigden zij Nederland met hun Cubische Constructies op de Biënnale van Venetië.

Kubus en CCC

De kubus bestond voor Jan Slothouber niet alleen uit strikt wiskundige en beperkende mogelijkheden, maar had ook een sociale betekenis. Slothouber verzette

Ontwerpen van het Centrum voor Cubische Constructies op de Biënnale van Venetië, 1970

zich tegen het individualisme van bijvoorbeeld de Cobra-schilders en verkoos een meer democratische kunstvorm, waarbij de kubus als universele vorm voor iedereen begrijpelijk en hanteerbaar was. CCC trok daarbij de uiterste consequentie dat zij zich ook niet om het copyright van de ontwerpen bekommerde. Zo werd een universeel frame ontwikkeld, bestaande uit twaalf gelijke delen die uit elkaar gehaald konden worden. Het frame bood verschillende toepassingsmogelijkheden en met kubussen in andere maatvoeringen erbij kon men spelenderwijs een geometrische (meubel-)constructie bouwen. Deze werkwijze greep terug op de socialistisch-democratische idealen om kunst en vormgeving in de samenleving te integreren.

TH/e

In 1970 accepteerde Jan Slothouber de uitnodiging van de Technische Hogeschool in Eindhoven (TH/e) om aan de nieuw opgezette afdeling technische bouwkunde de faculteit Vormleer te komen invullen. Vanaf 1970 tot aan zijn emeritaat in 1983 was Slothouber Lector en vervolgens Gewoon Hoogleraar Vormleer aan de TH/e en ontwikkelde samen met studenten 'nieuwe kubiese konstrukties'. Na 1983 bleef hij tot aan het einde van zijn leven verder werken aan de ontwikkeling van deze 'nieuwe kubiese konstrukties', die hem veel waardering opleverden en waarvoor hij in 1989 een IKEA Award ontving. De afgelopen jaren kwam zijn werk opnieuw in

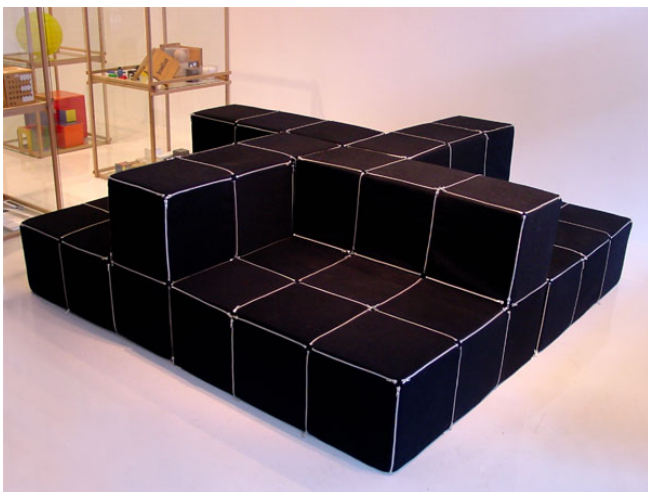
Persbericht

Oktober 2008

de belangstelling door een tentoonstelling bij galerie VIVID in Rotterdam. De hernieuwde aandacht resulteerde in de verwerving van een aantal kubiese konstrukties door het Stedelijk Museum Amsterdam.

Archief

Recentelijk werden het archief, de bibliotheek en een aantal werken van Jan Slothouber geschonken aan het Van Abbemuseum. Deze schenking biedt het museum de mogelijkheid om verbanden te leggen met de bestaande collectie van het Van Abbemuseum. De wijze waarop Slothouber zijn ontwerpen heeft gemaakt en de daarbij behorende filosofie zijn verwant aan de wijze waarop El Lissitzky zijn veelzijdige oeuvre heeft vormgegeven. Maar er zijn ook sterke parallelen te trekken met hetgeen de kunstenaars van de Minimal Art, zoals bijvoorbeeld Sol LeWitt, onderzochten in termen van standaardisering en systematisering. Daarnaast was Jan Slothouber vriend en vakgenoot van Jean Leering, oud-directeur van het Van Abbemuseum. Zij hebben samengewerkt op de TU/e en schreven diverse (niet buiten de universiteit gepubliceerde) nota's en filosofische essays over de sociale en maatschappelijke consequenties van 'het ontwerp'. Ook was Jan Slothouber een gerespecteerd leermeester van de Eindhovense architect en kunstenaar John Körmeling. Deze invloed is terug te zien in de wijze waarop Körmeling zijn concepten vormgeeft en ook in de verwantschap in het denken over de vervaging van grenzen tussen design, architectuur en kunst. De modulaire bank die Slothouber en Graatsma ontwierpen voor de firma Pastoe figureerde in de film *Mandarin Ducks* die de Nederlandse kunstenaars De Rijke & De Rooy maakten voor het Nederlands Pavilljoen op de Biënnale van Venetië 2005.

Modulaire bank, ontworpen door Slothouber en Graatsma voor Pastoe

Van Abbemuseum

Bilderdijklaan 10
Eindhoven

Openingstijden

dinsdag t/m zondag, 11.00 - 17.00
donderdag, 11.00 - 21.00

Toegang

volwassenen: € 8,50
groepen van 15 personen of meer, 65 plussers: € 6
studenten en CJP-houders: € 4
donderdagavond van 17.00-21.00: vrije toegang t/m 31/12/2008

Kijk voor meer informatie op www.vanabbemuseum.nl

Voor redactie

Meer informatie en afbeeldingen:
www.vanabbemuseum.nl/pers
Of neem contact op met:
Nicole de Boer, Marketing & Communicatie
Tel: +31 (0)40 238 1019
GSM: + 31 (0)6 1299 5794
n.de.boer@vanabbemuseum.nl